

FÒRUM TRANSPIRENENC DE LA JOENESSA

Lo Fòrum Transpirenenc de la Joenessa es un projècte coordinat per la Comunitat de Trabalh dels Pirenèus, CTP, en col·laboració amb los airals de joenessa de los sieus 7 membres (Nouvelle-Aquitaine, Occitanie, Euskadi, Aragon, Navarra, Catalonha e Andòrra) e a l'objectiu de partejar las reflexions de las personas joves d'aquelas 7 regions amb la fin de transportar los sieus besonhs e d'interèsses als e las representantas institucionals e refortilhar l'impacte de la participacion de la joenessa en las politicas publicas dels territòris pirenenics.

MANIFÈST DE LA JOENESSA PIRENENCA

Les e los joves que fasèm partida del Fòrum Transpirenenc de la Joenessa e qu'avèm participat a l'amassada presenciala celebrada pendent lo cap de setmana del 1 al 3 de #octòbre del 2021 en la municipalitat del Pueyo de Jaca (Aragon). Nos sèm dividits en las seguentas comissions tematicas: Trabalh e Emancipacion; Feminisme, Dreches LGTBIQ+; Racisme; Cultura, lengas e identitat torisme e mobilitat; e Natura e sostenibilitat.

Après trabalhar sus aquelas tematicas volèm far las seguentas declaracions que son estats acordadas per consensus en cada comission tematica transfronterera:

1) Comission de trabalh e emancipacion

Dempuèi la joenessa transpirenenca declaram qu'existís una anautita dificultat d'accès a l'abitatge, una economia escassament diversificada e de nombrosas barrièras burocraticas en lo nòstre territòri.

Davant aquela situacion de empitjorament de las condicions de vida de la joenessa, prepausam las seguentas accions darrièr del creissement equilibrat de las regions pirenenicas:

1. Promòure l'accès a l'abitatge public a través de la creacion e foment de las borsas d'abitatge public e programas de rehabilitacion de bastissas;
2. Diversificar l'economia mejançant la descentralizacion de las institucions publicas e los procèsses de produccion d'energias renovablas cap a zònas ruralas;
3. Facilitar lo empenedoria e los fluxes laborals e socials transpirenenics mejançant lo agilització de la burocràcia administrativa.
4. En aprofecant l'horizont de digitalizacion exigissèm la mesa en practica d'aquelas linhas d'accion correlacionades dintre s'en un modèl d'economia circular.

2) Comission de feminisme, dreches LGTBIQ+

Les problemáticas amassadas per aquela comission s'expausan de contunh. En primièr luòc i a una reproduccion de patrons normatius en lo domeni de l'audiovisual e la literatura; i a tanben una escassa representacion de col·lectius diversès dins zònas pauc pobladas o zònas ruralas e lo sistèma actual seguís focalitzat en lo binari.

Doncas reculhissèm de proposicions de melhorament amb desir que s'incorpòren en futuras politicas territorialas:

5. Creacion de nòus materials amb representacion de col·lectius diversès.
6. Espacis segurs e d'associacions. E personal expèrt dins zònas ruralas.
7. Foguèr en lo nom alloc d'en lo binari.

3) Comission antiracisme

Externalització de las frontièras, devolucions il·legalas, islamofòbia, centres d'intèrnament d'estrangièrs, discriminacion etnica-raciala, racisme institucional, deshumanització... Son d'exemples de vulneracions als dreches umans que son sistematica e estructuralment en los 7 territòris pirenenics.

Per aquò, dempuèi lo fòrum transpirenenc, avèm volgut metre en valor lo trabalh que fan col·lectius antiracistes coma #RegularizacionYa, Sindicat Manteros e EsMenas perque son aplicables a la comunitat pirenenica.

Exigissèm:

8. Repercussions legalas davant de discorses e delictes d'òdi dins programas politics, sedença parlamentària, mejans de comunicacion e de autre.
9. Un trabalh preventiu e multidisciplinari que pòsca diagnosticar las possiblas situacions de desvinculació sociala que se tròben las personas joves migrants defòra del sistèma de proteccion.
10. Una educacion, formacion e sensibilizacion antiracista en l'educacion formala, mejans de comunicacion, institucions publicas, empresas privadas e còrses de seguretat de l'Estat.
11. Aplicar los dreches umans a las personas migrants, minoritats etnicas e col·lectius racialitzats amb totes los gatges judicials.

“En una societat racista n'i a pas pro amb èsser pas racista, cal èsser antiracista”,
Angela Davis.

4) Cultura, lengas, identitat, torisme e mobilitat

Sèm los joves del fòrum transpirenenc de la joenessa, sèm joves emprenedors, il·lusionats e amb desir de tirar lo futur d'Euròpa cap endavant per far d'Euròpa una Euròpa melhora.

Nos sèm amassats uèi la comission de cultura, lengas, identitat, torisme e mobilitat e avèm detectat las seguentas problematicas:

Lo primièr problèma qu'avèm trobat es la pèrda de las lengas localas dels territòris termierèrs. La cultura es un fenomèn per natura dinamica. Se pòt pas frenar lo sieu bastiment innovador. Cada generacion a la provocacion d'afrontar l'evolucion e èsser hibridació, sens quèir en lo discors nacionalista. I a una falta de coneissença de las tradicions e de la siá origina comuna, una granda falta de cooperacion entre las administracions francesas, espanhòlas e andorranas sul territòri pirenenc e una degradacion del patrimòni romanic dels Pirenèus. E fin finala lo problèma del pas reconeissença de las nacions de la comunitat transpirenenca, quicòm que ven dempuèi luènh e que la societat a reclamat pendent ans e es necessari un augment d'ofèrtas toristicas dirigidas a la joenessa.

E volam per aquò:

12. Far conèisser la cultura de las regions vesinas a través, per exemple, de produccions cinematograficas, teatralas, exposicions o en creant un bon cultural transpirenenc.
13. Crear una ret en circuit pròpri de produccion culturala comuna.
14. Fomentar la creacion de festivals interculturals itinerants als Pirenèus e entre totes los territòris de la CTP.
15. Que los departaments d'educacion de cada comunitat financen e protegiscan l'accès dels e las estudiantas a escambis entre las universitats, escòlas e centre superior de tota la region pirenenca.
16. Recuperar e comprene las culturas que se pèrdon per bastir una identitat pirenenca comuna.
17. En essent la comunicacion e l'entendement la basa de totas las solucions, exigissèm una taula de dialòg entre nacions e institucions; ont se poirà refortilhar de laces culturals entre regions (Euskadi, Navarra e Aquitània, per exemple) o tractar los problèmas contencioses en la reconeissença de las nacions.

E dich aiçò, esperam qu'aquel tipe d'amassadas de joves transpirenencs europèus servisca per donar los sieus fruches en un futur e perque los joves poscam contunhar de sonar e en caminant coma nòtas unicas e irrepitibles en la melodia de la vida.

5) Natura e sostenibilitat.

Los joves que fasèm partida del Fòrum Transpirenenc de la Joenessa e mai exactament de la comission de Natura e Sostenibilitat, avèm participat a l'amassada celebrada pendent lo cap de setmana del 1 al 3 de octòbre del 2021 en la municipalitat del Pueyo de Jaca (Aragon). En partissent d'una analisi de feblesas, menaças, fortaleras e oportunitats (D.A.F.O.) Qu'avèm trabalhat sus el, volèm lançar una sèria de proposicions suls següents tèmas:

18. Rets e d'Infraestructuras. Prepausam un melhorament de las rets e infraestructuras de transpòrt cap a modèls sostenibles, mejançant l'ampliamet de la ret de camins de fèrre interterritorial coma alternativa al transpòrt rodat.
19. Sensibilizacion. Educacion. Accion. Campanhas institucionals entorn del modèl de consumacion energetica, reciclatge e màger pression institucionala cap a las empresas per un cambiament cap a un modèl de produccion sostenible.
20. Transicion energetica. Creacion de cooperativas de produccion energetica locala cap a la sobeiranetat energetica per poder respondre de maniera efectiva a demandas de cada territòri, aital coma una màger inversion en recèrca per poder espetar de nòus tipus d'energias sostenibles (hidrogen, biomassa, energia geotèrmica...)
21. Conservacion e regeneracion. Corrècta gestion de terrenes forestals, flòra e fauna. Prepausam un augment de terren protegut amb la creacion d'un grand parc dels Pirenèus, sens frontièras e amb un màger endurzim de la legislacion.
22. Modèl productiu sostenible. Prepausam fomentar l'agricultura e la ramaderia sostenible, amb programas d'ajudas a cooperativas e pichons productors. En çò que tanh al torisme, prepausam lo regular sus la basa de las possibilitats e limitacions de cada territòri.

Coma joves nos sentèm amb lo pes d'aver de reivindicar totas aquelas questions, doncas que repercutisson de maniera dirècta, pas sols sus lo nòstre futur, mas tanben sul present. Demandam a las institucions un compromís real, ambiciós e sens mejanas #negre per abordar lo problèma. Volèm que, en aquel procès, nos prengatz en compte perque amassa e amassa, poscam bastir nòstre... present? Futur?

Podèm pas esperar mai. Es urgent.

Pueyo De Jaca, 3 de octòbre de 2021